

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อสารความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- F แทน สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
- sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance) ที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้
- ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1.1 วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 1.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม และรายด้าน
  - 1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับนักเรียนแตกต่างกัน

1.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์

1. วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก
ตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 136)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
20 - 30 ปี	22	16.18
31 - 40 ปี	63	46.32
41 - 50 ปี	28	20.59
51- 60 ปี	20	14.71
มากกว่า 60 ปี	3	2.21
รวม	136	100.00
2. อาชีพ		
เกษตรกร	75	55.15
ลูกจ้าง	29	21.32
ข้าราชการ	11	8.09
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	6.62
ธุรกิจส่วนตัว	12	8.82
รวม	136	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	55	40.44
มัธยมศึกษา / ปวช.	56	41.18

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อนุปริญญา /ปวส. /ปวท. ปริญญาตรี	10 15	7.35 11.03
รวม	136	100.00
4. รายได้ต่อเดือน		
1,000 - 5,000 บาท	61	44.85
5,001 - 10,000 บาท	52	38.24
10,001 - 15,000 บาท	16	11.76
15,000 บาท ขึ้นไป	7	5.15
รวม	136	100.00
5. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน		
บิดา/มารดา	87	63.97
ญาติ	38	27.94
ผู้ปกครอง	11	8.09
รวม	136	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.32 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.15 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 41.18 รายได้ 1,000 - 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.85 และมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบิดา/มารดา คิดเป็นร้อยละ 63.97

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏดังตารางที่ 3 - 9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้าน

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.75	0.55	มาก
2. ด้านบุคลากร	3.85	0.50	มาก
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.90	0.53	มาก
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	3.96	0.46	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.92	0.47	มาก
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.87	0.46	มาก
รวม	3.88	0.50	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.46) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.47) และ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.53) จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ พิจารณาได้จากตารางที่ 4 - 9

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการ เป็นรายชื่อ

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้ปกครองมีส่วนรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดการการเรียนรู้	3.76	0.55	มาก
2. ผู้ปกครองรับรู้เกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารงานที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.73	0.55	มาก
3. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็ก	3.87	0.53	มาก
4. ผู้ปกครองมีส่วนรับรู้และร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงาน การใช้งบประมาณตามแผนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.73	0.61	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองบุคคลและองค์กรทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างต่อเนื่อง	3.93	0.48	มาก
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานอย่างเป็นขั้นตอนมีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อรับผิดชอบในงานต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	3.49	0.60	ปานกลาง
รวม	3.75	0.55	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองบุคคล และองค์กรทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.48) ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัด

การศึกษาสำหรับเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.53) และผู้ปกครองมีส่วนรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดการการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.55)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร เป็นรายชื่อ

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้ปกครองได้รับรู้เกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรที่มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษา	3.49	0.61	ปานกลาง
2. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมสังเกตเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.53	มาก
3. ผู้ปกครองมีส่วนรับรู้ในการจัดโครงสร้างการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามลำดับความสำคัญเพื่อการบริหารงานที่มีคุณภาพ	3.82	0.45	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมผู้ปกครองและบุคลากรเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	3.99	0.45	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.04	0.51	มาก
6. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการคัดเลือกอย่างเป็นธรรมและมีความเหมาะสม	3.87	0.45	มาก
รวม	3.85	0.50	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองและผู้ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.51) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมผู้ปกครองและบุคลากรเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.45) และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมสังเกตเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เป็นรายชื่อ

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.99	0.52	มาก
2. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมพัฒนาอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตรายเพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก	3.57	0.65	มาก
3. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย	3.93	0.45	มาก
4. การจัดให้มีสถานที่มีต้นไม้ให้ร่มเงา และมีความร่มรื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนหย่อนใจ	4.04	0.61	มาก
5. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	3.99	0.44	มาก
รวม	3.90	0.53	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดให้มีสถานที่มีต้นไม้ให้ร่มเงา และมีความร่มรื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนหย่อนใจ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.61) ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.44) และผู้ปกครองได้เข้าร่วมการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.45)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นรายข้อ

(n = 136)			
ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กเกิดความรู้อย่างเพียงพอ	3.58	0.58	มาก
2. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดียังมีความเหมาะสม	3.99	0.43	มาก
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม	4.08	0.46	มาก
4. ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน มีความสม่ำเสมอ เช่น การดูแลสุขภาพ การแปรงฟัน และการทำความสะอาดร่างกาย เป็นต้น	4.06	0.47	มาก
5. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กมีความเหมาะสมกับวัย	4.03	0.42	มาก

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
6. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดโภชนาการมีความ เหมาะสมส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	3.99	0.43	มาก
รวม	3.96	0.46	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$,
S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา
ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.08$, S.D. = 0.46) ผู้ปกครองได้รับรู้
ถึงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน มีความสม่ำเสมอ เช่น การดูแลสุขภาพ การแปรงฟัน
และการทำความสะอาดร่างกาย เป็นต้น ($\bar{X}=4.06$, S.D. = 0.47) และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมใน
การการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกาย การเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กมี
ความเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=4.03$, S.D. = 0.42)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการ
จัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย
อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
เป็นรายข้อ

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ดำเนินงาน
1. ผู้ปกครองร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้ส่งเสริมใน ด้านบริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเป็นประจำ อย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.98	0.39	มาก

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ดำเนินงาน
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยอาสาหรือพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่านิทาน ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	4.01	0.45	มาก
3. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.10	0.52	มาก
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.49	มาก
5. การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่อง	3.44	0.54	ปานกลาง
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	4.00	0.44	มาก
รวม	3.92	0.47	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.52) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยอาสาหรือพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่านิทาน ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.45) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นรายชื่อ

(n = 136)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง	4.04	0.48	มาก
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดงานในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ของสถานพัฒนาเด็ก	3.99	0.44	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเครือข่ายผู้ปกครองมีการทบทวนแผนงานต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางการวิชาการเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	3.62	0.56	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคณะผู้ปกครองร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตร งานวิชาการที่จำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก	3.82	0.45	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อวางแผนงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีความเหมาะสมต่อการพัฒนางานวิชาการ	3.88	0.37	มาก
รวม	3.87	0.46	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.48) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดงานในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ของสถานพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.44) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อวางแผนงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีความเหมาะสมต่อการพัฒนางานวิชาการ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.37)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี อาชีพ ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 10 - 18

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพที่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	0.61	4.00	0.15	0.93	0.45
	ภายในกลุ่ม	21.43	131.00	0.16		
	รวม	22.04	135.00			
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.30	4.00	0.07	0.75	0.56
	ภายในกลุ่ม	13.06	131.00	0.10		
	รวม	13.35	135.00			
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	0.66	4.00	0.16	1.28	0.28
	ภายในกลุ่ม	16.78	131.00	0.13		
	รวม	17.44	135.00			
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.07	4.00	0.27	2.88	0.03*
	ภายในกลุ่ม	12.14	131.00	0.09		
	รวม	13.21	135.00			

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการมีส่วนร่วม และ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่าง กลุ่ม	0.72	4.00	0.18	1.92	0.11
	ภายใน กลุ่ม	12.37	131.00	0.09		
	รวม	13.09	135.00			
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่าง กลุ่ม	0.61	4.00	0.15	1.90	0.11
	ภายใน กลุ่ม	10.46	131.00	0.08		
	รวม	11.07	135.00			
โดยรวม	ระหว่าง กลุ่ม	0.44	4.00	0.11	1.47	0.22
	ภายใน กลุ่ม	9.77	131.00	0.07		
	รวม	10.21	135.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จำแนกตามอาชีพที่แตกต่างกัน

อาชีพ	$\bar{X}$	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย				
		เกษตรกร	ลูกจ้าง	ข้าราชการ	รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว
		4.00	4.02	3.80	3.78	3.81
เกษตรกร	4.00	-	0.02	0.20*	0.22*	0.19*
ลูกจ้าง	4.02		-	0.21*	0.24*	0.21*
ข้าราชการ	3.80			-	0.02	0.00
รัฐวิสาหกิจ	3.78				-	-0.03
ธุรกิจส่วนตัว	3.81					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร และลูกจ้างมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.15	3.00	0.38	2.42	0.07
	ภายในกลุ่ม	20.89	132.00	0.16		
	รวม	22.04	135.00			

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบุคลากร	ระหว่าง กลุ่ม	0.33	3.00	0.11	1.10	0.35
	ภายใน กลุ่ม	13.03	132.00	0.10		
	รวม	13.35	135.00			
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ ปลอดภัย	ระหว่าง กลุ่ม	0.94	3.00	0.31	2.51	0.06
	ภายใน กลุ่ม	16.50	132.00	0.12		
	รวม	17.44	135.00			
ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร	ระหว่าง กลุ่ม	1.50	3.00	0.50	5.64	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	11.71	132.00	0.09		
	รวม	13.21	135.00			
ด้านการมีส่วนร่วม และ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่าง กลุ่ม	0.55	3.00	0.18	1.92	0.13
	ภายใน กลุ่ม	12.54	132.00	0.10		
	รวม	13.09	135.00			
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่าง กลุ่ม	0.39	3.00	0.13	1.61	0.19
	ภายใน กลุ่ม	10.68	132.00	0.08		
	รวม	11.07	135.00			
โดยรวม	ระหว่าง กลุ่ม	0.53	3.00	0.18	2.41	0.07
	ภายใน กลุ่ม	9.68	132.00	0.07		
	รวม	10.21	135.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจึงมีการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรจำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา		ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส. /ปวท.	ปริญญาตรี
	$\bar{X}$	3.97	4.03	3.85	3.69
ประถมศึกษา	3.97	-	0.05	0.13	0.29*
มัธยมศึกษา / ปวช.	4.03		-	0.18	0.34*
อนุปริญญา /ปวส. /ปวท.	3.85			-	0.16
ปริญญาตรี	3.69				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา / ปวช. มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย
 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่าง กลุ่ม	0.76	2.00	0.38	2.37	0.10
	ภายใน กลุ่ม	21.28	133.00	0.16		
	รวม	22.04	135.00			
ด้านบุคลากร	ระหว่าง กลุ่ม	0.61	2.00	0.30	3.17	0.05*
	ภายใน กลุ่ม	12.75	133.00	0.10		
	รวม	13.35	135.00			
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ ปลอดภัย	ระหว่าง กลุ่ม	0.98	2.00	0.49	3.97	0.02*
	ภายใน กลุ่ม	16.46	133.00	0.12		
	รวม	17.44	135.00			
ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร	ระหว่าง กลุ่ม	0.79	2.00	0.39	4.22	0.02*
	ภายใน กลุ่ม	12.42	133.00	0.09		
	รวม	13.21	135.00			
ด้านการมีส่วนร่วม และ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่าง กลุ่ม	0.06	2.00	0.03	0.32	0.73
	ภายใน กลุ่ม	13.03	133.00	0.10		
	รวม	13.09	135.00			

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่าง กลุ่ม	0.29	2.00	0.15	1.80	0.17
	ภายใน กลุ่ม	10.78	133.00	0.08		
	รวม	11.07	135.00			
โดยรวม	ระหว่าง กลุ่ม	0.53	2.00	0.26	3.62	0.03*
	ภายใน กลุ่ม	9.68	133.00	0.07		
	รวม	10.21	135.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจึงมีการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ดังตารางที่ 15 – 18

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร จำแนกตามความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน

ความเกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย		
		บิดา/มารดา	ญาติ	ผู้ปกครอง
		3.88	3.75	3.95
บิดา/มารดา	3.88	-	0.13*	0.07
ญาติ	3.75		-	0.21
ผู้ปกครอง	3.95			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นบิดา/มารดา มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากรแตกต่างกับผู้ปกครองที่เป็นญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จำแนกตามความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน

ความเกี่ยวข้อง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย			
		บิดา/มารดา	ญาติ	ผู้ปกครอง
	$\bar{X}$	3.93	3.78	4.07
บิดา/มารดา	3.93	-	0.15*	0.14
ญาติ	3.78		-	0.29*
ผู้ปกครอง	4.07			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นบิดา/มารดา และเป็นผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย แตกต่างกับผู้ปกครองที่เป็นญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จำแนกตามความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน

ความเกี่ยวข้อง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย			
		บิดา/มารดา	ญาติ	ผู้ปกครอง
	$\bar{X}$	3.98	3.85	4.14
บิดา/มารดา	3.98	-	0.12*	0.16
ญาติ	3.85		-	0.28*
ผู้ปกครอง	4.14			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นบิดา/มารดา และเป็นผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกับ ผู้ปกครองที่เป็นญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมจำแนกตามความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน

ความเกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย		
		บิดา/มารดา	ญาติ	ผู้ปกครอง
		3.97	3.85	4.05
บิดา/มารดา	3.97	-	0.12*	0.08
ญาติ	3.85		-	0.20*
ผู้ปกครอง	4.05			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นบิดา/มารดา และเป็นผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกับผู้ปกครองที่เป็นญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 19 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	ความถี่
1. ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับศูนย์ฯ ในการดำเนินงานบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	10
2. ครูหรือผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาความต้องการเพื่อนำมาร่วมกันแก้ไขปัญหการบริหารงาน	8

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	ความถี่
3. ครูหรือผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่ต้องคำนึงถึงหลักสูตรเป็นหลัก	5
4. ผู้ปกครองควรได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ วางแผนงาน เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณเพื่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1

จากตารางที่ 19 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการ ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับศูนย์ฯ ในการดำเนินงานบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่ 10) ครูหรือผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการเพื่อนำมาร่วมกันแก้ไขปัญหาการบริหารงาน (ความถี่ 8) และครูหรือผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่ต้องคำนึงถึงหลักสูตรเป็นหลัก (ความถี่ 5)

ตารางที่ 20 ค่าความถี่ของ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์	9
2. มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ตรงตามสายงานที่ตนเองสังกัดอยู่	5
3. ควรมีการจัดอบรมบุคลากรอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์	3
4. ควรจัดให้มีการอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสติปัญญา	2
5. ควรจัดบุคลากรที่จบการศึกษาระดับปฐมวัยโดยตรงเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงสาขา	1

จากตารางที่ 20 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์ (ความถี่ 9) มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ตรงตามสายงานที่ตนเองสังกัดอยู่ (ความถี่ 5) และควรมีการจัดอบรมบุคลากรอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์(ความถี่ 3)

ตารางที่ 21 ค่าความถี่ของ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ความถี่
1. ส่งเสริมงบประมาณเพื่อจัดสร้างอาคารให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น	8
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสวนหย่อม สวนดอกไม้ ภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	5
3. ขยายอาคารสถานที่ให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับให้เด็กได้ทำกิจกรรม และมีเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นที่เพียงพอ	3

จากตารางที่ 21 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมงบประมาณเพื่อจัดสร้างอาคารให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น (ความถี่ 8) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสวนหย่อม สวนดอกไม้ ภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 5) และควรขยายอาคารสถานที่ให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับให้เด็กได้ทำกิจกรรม และมีเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นที่เพียงพอ (ความถี่ 3)

ตารางที่ 22 ค่าความถี่ของ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความถี่
1. จัดกิจกรรมตามหลักสูตรด้านวิชาการยึดตามผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
2. จัดให้เด็กมีการพัฒนาของการศึกษาโดยการฝึกการเรียนการอ่าน และนับจำนวน	5
3. ยึด 6 กิจกรรมหลัก ตามหลักสูตร และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน	4
4. ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการที่ส่งเสริมความรู้แก่เด็ก	2

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความถี่
5. จัดกิจกรรมด้านวิชาการให้มีความรู้ที่เพียงพอสำหรับเด็ก	1
6. กำหนดแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กให้เด็กได้เรียนรู้และมีความรู้ อย่างต่อเนื่อง	1

จากตารางที่ 22 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านวิชาการยึดตามผู้เรียนเป็นสำคัญ (ความถี่ 7) จัดให้เด็กมีการพัฒนาของการศึกษาโดยการฝึก การเรียนการสอน และนับจำนวน (ความถี่ 5) และยึด 6 กิจกรรมหลัก ตามหลักสูตร และยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน (ความถี่ 4)

ตารางที่ 23 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ความถี่
1. จัดหาเงินทุนต่าง ๆ และขอความอนุเคราะห์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน ชุมชน และหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	7
2. ควรมีการเชิญคณะกรรมการร่วมปรึกษาหารือถึงแนวทางการ สนับสนุนและการช่วยเหลือในกิจกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนา	6
3. ส่งเสริมให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่าง ต่อเนื่อง	3
4. ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ให้แก่เด็ก	1

จากตารางที่ 23 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดหาเงินทุนต่าง ๆ และขอความอนุเคราะห์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 7) ควรมีการเชิญคณะกรรมการร่วมปรึกษาหารือถึงแนวทางการสนับสนุนและการช่วยเหลือในกิจกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนา (ความถี่ 6) และส่งเสริมให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 3)

ตารางที่ 24 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ความถี่
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายเพื่อประสานงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	13
2. จัดตั้งศูนย์พัฒนาเครือข่ายให้มากกว่านี้เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามาร่วมในกิจกรรม	7
3. มีการเข้าร่วมอบรมตามเครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการของเด็กผ่านสาธารณสุข	6
4. ประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์อื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง และร่วมกันจัดกิจกรรม	5
5. เจ้าหน้าที่ในศูนย์เป็นตัวแทนประสานงานและติดตามเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง	1

จากตารางที่ 24 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายเพื่อประสานงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 13) จัดตั้งศูนย์พัฒนาเครือข่ายให้มากกว่านี้เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามาร่วมในกิจกรรม (ความถี่ 7) และมีการเข้าร่วมอบรมตามเครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการของเด็กผ่านสาธารณสุข (ความถี่ 6)

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีบางข้อในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งในการจัดทำแบบสนทนากลุ่ม ได้สร้างประเด็นคำถามที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ ท่านมีแนวทางการ ในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างไร
2. ด้านบุคลากร ท่านมีแนวในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้รับรู้เกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรที่มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาอย่างไร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมพัฒนาอาคารสถานที่ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้อย่างไร
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อทำให้เด็กเกิดความรู้ อย่างเพียงพอได้อย่างไร
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ท่านมีแนวทางในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่องได้อย่างไร
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ท่านมีแนวทางในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและเครือข่ายผู้ปกครอง ในการทบทวนแผนงานต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางการวิชาการเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างไร

ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสนทนากลุ่ม และผู้วิจัยได้เชิญผู้มีความรู้ ประสบการณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายชุมพล ภูอ่อนศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ศรี
2. นางสุพรรณิ ภูอ่อนศรี ครูชำนาญการพิเศษ
3. นางวาสนา เคนโยธา ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท่าแขกข้าวมุข
4. นางสาววาลย์ ทองแปลง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโพธิ์ชัยโปโล
5. นางสุมาลี นาเทวา ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโพธิ์ชัยสงยาง
6. นางสาวอรทัย ทิพอุทัย ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโพธิ์ชัยโปโล
7. นางสาวเนียง อินทร์แปลง ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโปโล

8. นางอ้ว ดอนเงิน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
9. นางสมพร ไชยโคตร คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
10. นางสาวรัชเนีย สุขขวัญ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
11. นางกุหลาบ ภูจิวร คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
12. นางอุบลรัตน์ ภูสะพาน ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโปโล
13. นางวิจิตตา ทองเลิศ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
14. นางดลนภา กุดสาจารย์ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
15. นางสาวรัตนภรณ์ สมสาย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ซึ่งผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานอย่างเป็นขั้นตอนมีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อรับผิดชอบในงานต่างๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งแนวทางดังกล่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการวางแผนงานในด้านต่าง ๆ ร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการบริหารงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุการศึกษาที่เพียงพอต่อการใช้ในการเรียนการสอน การจัดทำงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการจัดการศึกษาในแต่ละภาคเรียน โดยผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ ตัดสินใจ ประเมิน และจัดสรรงบประมาณการซื้อตามความจำเป็น และเหมาะสมกับตัวเด็กมากที่สุด ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการบริหารงานจากทุกภาคส่วนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ และร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็กเล็กอย่างเหมาะสม ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมให้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์การศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบคัดเลือก วัสดุต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการบริหารงานโดยให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ ช่วยกันตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารงานและจัดบริการแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเต็มประสิทธิภาพ ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมการดำเนินงานให้มีการบริหารโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณและการจัดซื้อวัสดุที่จำเป็นต่อการศึกษาของเด็ก เช่น หนังสือ โต๊ะเก้าอี้ สื่อประเภทต่าง ๆ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรของงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อวัสดุการศึกษาของเด็กที่ต้องมีการใช้ และซื้ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการร่วมวางแผนงาน กำหนดโครงการต่างๆ โดยร่วมกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมบริหาร และตัดสินใจโดยเน้นที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณเพื่อการจัดซื้อสื่อวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณในอนาคต ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 9. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าร่วมตัดสินใจในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดหาสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของวัสดุและความจำเป็นในการใช้ให้มีความเหมาะสมกับตัวเด็กมากที่สุด ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 10. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ารับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อจะได้ช่วยเหลือในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในด้านการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุที่จำเป็นต่อการศึกษาต่าง ๆ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 11. 2556 : บทสนทนา)

2. ด้านบุคลากร

แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากร เกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรที่มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้ร่วมวางแผนงานและกำหนดเป็นนโยบายงาน มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมและสร้างตระหนักในบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก

เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กควรมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ได้ร่วมในการบริหารงานของศูนย์อย่างเต็มความสามารถ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานต่าง ๆ โดยจะต้องมีการอบรมพัฒนาให้ความรู้อยู่เสมอ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลืองานที่จำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในงานร่วมกันกำหนดนโยบายการศึกษา ร่วมส่งเสริมคุณภาพของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ เน้นการพัฒนาตน การมีส่วนร่วม และการวางแผนงานกำหนดแนวทางการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ....”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยนำบุคลากรศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเป็นสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และเป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานที่ถูกต้องและเหมาะสม....”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างความตระหนักในงานให้กับบุคลากรต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ....”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรกำหนดคุณสมบัติการทำหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับ นอกจากนี้จะต้องส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านศึกษาที่สูงขึ้น มีความรู้ความสามารถในการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ ต่อไป ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 9. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการคัดเลือกบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ โดยตรวจสอบคุณสมบัติต่างๆของบุคคล อย่างเหมาะสม...”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 10. 2556 : บทสนทนา)

“... องค์การบริหารส่วนตำบลควรคัดเลือกผู้ปกครองซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 13. 2556 : บทสนทนา)

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย เกี่ยวกับการจัดระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้ความสะดวกสบาย ไม่มีอันตราย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เช่น การทำความสะอาด การซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ เครื่องเล่นต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน ให้มีความเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ของเด็กอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ควรส่งเสริมให้ชุมชนและสมาชิกในครอบครัวของเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่มีความปลอดภัย เกี่ยวข้องกับการจัดบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตัดหญ้า การสร้างรั้ว การซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุด เป็นต้น...”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“... ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการจัดทำรั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การซ่อมแซมถนน พื้นห้องเรียน ทางเดินต่าง ๆ ภายในศูนย์ ให้มีความปลอดภัยแก่เด็กมากที่สุด ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสม กว้างขวาง สะอาด และเพียงพอต่อจำนวนเด็กนักเรียน มีความปลอดภัยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรสนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน ดูแลอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กเล็ก นอกจากนี้ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม มี เครื่องเล่นที่เหมาะสม เพียงพอ ปลอดภัย จัดสื่อวัสดุที่จำเป็นต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ อย่าง เพียงพอ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการใช้บริการของเด็ก เช่น ห้องน้ำ โรงอาหาร อ่างล้างมือ ห้องเรียน เป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุน งานด้านการรักษาความปลอดภัยของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดซื้อเครื่องตัดไฟ อุปกรณ์ดับเพลิง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้า มาร่วมในการตัดสินใจ จัดหางบประมาณ ระดมทุนจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุง รูปแบบการเรียนการสอน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่อความ ต้องการของเด็ก สนับสนุนในการป้องกันความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 10. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในการพัฒนาอาคาร สถานที่ เครื่องเล่น อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือในด้านแรงงานเพื่อปรับปรุง สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การทาสี การซ่อมบำรุงโต๊ะเก้าอี้ การทำความสะอาด บริเวณโดยรอบ เป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 12. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ให้เกิดความมีระเบียบ มีความ เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษา มีความปลอดภัย ป้องกันอันตรายจากสิ่งไม่พึงประสงค์ จัด ระเบียบของห้องเรียนเพื่อสร้างความสะอาดให้กับผู้เรียน ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 13. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนให้มีการก่อสร้างรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก ป้องกันอุบัติเหตุ สนับสนุนให้มีการพัฒนาอาคารเรียน โดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 14. 2556 : บทสนทนา)

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

แนวทางการพัฒนาด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากร ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมวิชาการในวันสำคัญต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน ใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ไขปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับปรุงให้เข้ากับจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งจะต้องตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ ผู้เข้าร่วมสนทนาดังกล่าวได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเน้นส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อไม่ให้เด็กรู้สึกเบื่อหน่าย จากนั้นนำมารวบรวมผล และหาแนวทางการแก้ปัญหาต่อไป ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนเลือกในสิ่งที่ตนเองชอบ เช่น การเลือกเล่นในมุมกิจกรรม การวาดภาพระบายสี เพื่อให้เกิดความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเพิ่มเติมโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการแสดงออกของเด็กมากยิ่งขึ้น เป็นการเน้นกิจกรรมทางด้านสังคมของเด็ก มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การนำวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการจักสานเป็นรูปสัตว์ การใช้สื่อจากธรรมชาติเป็นต้น ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 2556 : บทสนทนา)

“...ควรส่งเสริมในกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เน้นกิจกรรมในด้านการพัฒนาด้านร่างกาย สังคม สติปัญญาของศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักนำวัสดุหรือสื่อในท้องถิ่นมา

ปรับปรุงใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างและความหลากหลายในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“...ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ เพื่อรับรู้การดำเนินงานและร่วมตัดสินใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 2556 : บทสนทนา)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรนำผลจากการร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ภายในชุมชนมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และเน้นย้ำถึงการบูรณาการสื่อจากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และนอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 2556 : บทสนทนา)

“... ควรส่งเสริมในกิจกรรมด้านวิชาการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เน้นส่งเสริมให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนการจัดงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 12. 2556 : บทสนทนา)

“... ผู้ปกครองนักเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดย ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 13. 2556 : บทสนทนา)

5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่อง ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือใน

ระหว่างดำเนินการ ซึ่งศูนย์พัฒนาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมประชุมรับฟังปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกปีการศึกษา โดยเน้นย้ำ และสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ ถึงนโยบายที่ต้องปฏิบัติโดยเน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียนมากที่สุด .. ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าร่วมในการรับฟังนโยบายและแผนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นอกจากนี้จะต้องสนับสนุนให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารอย่างต่อเนื่อง .. ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติที่ได้มีการกำหนดไว้โดยจะต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ เข้าร่วม และตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ... ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินงานโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมารับทราบปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้อง... ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน โดยผู้ปกครองให้ข้อคิดเห็น ครูผู้ดูแลเด็กหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกซึ่งกันและกัน ... ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการรายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ ในรอบปีให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ ถึงแนวทางต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ... ”
(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 2556 : บทสนทนา)

“... ผู้ปกครองต้องสามารถแบ่งเวลาเพื่อเข้ามาช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของเด็กเล็ก เป็นการแสดงถึงการเข้าร่วมในการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบแนวทางการดำเนินงาน ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรรายงานความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมที่เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 9. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเชิญชวนผู้ปกครองให้เข้าร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจในงานของศูนย์ฯ เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันต่อไป ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 10. 2556 : บทสนทนา)

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับส่งเสริมงานเครือข่ายผู้ปกครองมีการทบทวนแผนงานต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางงานวิชาการเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ การประชุมเครือข่าย และการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนตามกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา ประเพณี การพัฒนางานสาธารณะต่าง ๆ เป็นต้น ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นตามบทสนทนา ดังนี้

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ชุมชนและสมาชิกในครอบครัวของเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ โดยเน้นส่งเสริมสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้จะต้องส่งเสริมให้เข้าร่วมเครือข่ายการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง ... ”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 2. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเครือข่ายให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อของชุมชน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เป็นต้น...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 3. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมทำความสะอาดต่างๆ เป็นต้น ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 4. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดประชุมบ่อยขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้รับทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น การขอความร่วมมือในการสร้างรั้วรอบขอบชิด การร่วมจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 5. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กควรออกเยี่ยมบ้านเด็กเล็กเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาเด็กเล็ก และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 6. 2556 : บทสนทนา)

“... ครูผู้ดูแลเด็กควรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง และเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมในกลุ่มเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 7. 2556 : บทสนทนา)

“... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้เครือข่ายการพัฒนาเด็กได้มีโอกาสดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง ...”

(ผู้ร่วมสนทนาคนที่ 8. 2556 : บทสนทนา)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในด้านงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของเด็ก ด้านบุคลากรควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมและสร้างตระหนักในบทบาทหน้าที่ของ

ครูผู้ดูแลเด็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย ควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ไขปัญหา ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมประชุมรับฟังปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นการประสานสัมพันธ์ การประชุมเครือข่าย และการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและชุมชนตามกิจกรรมต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY